

потпуности упознато о систему управљања безбједношћу којим пружалац услуга прикупља важне информације о безбједности и објашњава због чега су предузете одређене активности из подручја безбједности, као и због чега су донесене или измјењене процедуре о безбједности.

- (2) Комуникација о безбједности означава основ за развој и одржавање позитивне безбједносне културе.
- (3) Формални начини комуникације, између осталог, могу бити:
 - а) Политика безбједности и процедуре,
 - б) Билтени,
 - ц) Извјештаји о безбједности,
 - д) Интернет презентације и сл.

III - РОКОВИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ SMS

Члан 20.

(Рокови за имплементацију SMS)

- (1) Пружаоци услуга из члана 3. тачке а), б), е) и ф) дужни су у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог правилника доставити BHDCA план имплементације SMS, а у року од 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог правилника успоставити ефективан SMS у својој организацији.
- (2) Пружаоци услуга из члана 3. тачке ц) и д) дужни су до 30. јуна 2017. године доставити BHDCA план имплементације SMS, а до 31.12.2018. године успоставити ефективан SMS у својој организацији.
- (3) BHDCA ће спровести провјеру имплементације SMS (стручни надзор) код пружалаца услуга из члана 3. овог правилника који се декларишу да су имплементирали SMS у својој организацији или су били у обавези имплементирати исти у складу са важећим прописима.

Члан 21.

(SMS за нове пружаоце услуга)

- (1) Пружаоци услуга који намјеравају да започну дјелатност, а припадају организацијама из члана 3. тачке а), б), е) и ф), дужни су најкасније 90 дана прије дана намјераног започињања дјелатности доставити BHDCA план имплементације SMS.
- (2) Пружаоци услуга из става (1) овога члана дужни су да успоставе ефективан SMS у року од 12 мјесеца од дана издавања увјерења (потврде, сертификата, дозволе, одобрења и сл.) за обављање своје дјелатности.
- (3) Пружаоци услуга који намјеравају да започну дјелатност након 30. септембра 2017. године, а припадају организацијама из члана 3 тачке ц) и д), дужни су најкасније 90 дана прије дана намјераног започињања дјелатности доставити BHDCA план имплементације SMS.
- (4) Пружаоци услуга из става (3) овога члана дужни су да успоставе ефективан SMS у року од 18 мјесеци од дана издавања увјерења (потврде, сертификата, дозволе, одобрења и сл.) за обављање своје дјелатности.

IV - ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

(Прихватљив начин удовољавања захтјеву)

До доношења упутстава о прихватљивом начину удовољавања захтјеву из овог правилника, као прихватљив начин удовољавања захтјеву из овог правилника, приликом имплементације SMS у организацијама из члана 3. овог правилника и спровођења надзора од стране BHDCA користиће се задње важеће издање ICAO Doc 9859 Safety Management Manual (SMM).

V - СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Члан 23.

(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-282-1/15

26. марта 2015. године

Бања Лука

Генерални директор

Ђорђе Ратковица, с. р.

Na osnovu člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09) i člana 14. stav (1) i (3) tačka e) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O SISTEMU UPRAVLJANJA SIGURNOSTI ZRAČNE PLOVIDBE

I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет)

Ovim pravilnikom definiraju se zahtjevi za uspostavljanje, korištenje i unaprjeđivanje sistema upravljanja sigurnosti zračne plovitbe (u daljem tekstu: SMS).

Члан 2.

(Дефиниције)

- (1) Појам "sigurnost", који се користи у тексту овог правилника, означава сигурност зрачне пловитбе.
- (2) Дефиниције које се употребљавају у Правилнику имају слjedeће значење:
 - а) Политика сигурности (*Safety Policy*) означава изјаву организације о основном приступу којим та организација постиже ниво сигурности који се може толерирати;
 - б) Сигурносне гаранције (*Safety Assurance*) су све планиране и систематичне мјере које су потребне да би се обезбједило повјерење у то да производ, услуга, организација или функционални систем постижу прихватљиву или толерантну сигурност;
 - в) Достигнути ниво сигурности (*Safety Performance*) означавају ниво сигурности који су држава или пружатељ услуга остварили у складу са дефинираним циљним vrijednostima nivoa sigurnosti i pokazateljima dostignutog nivoa sigurnosti;
 - д) Показатељ достигнутог нивоа сигурности (*Safety Performance Indicator*) је параметар заснован на подацима који се користе за праћење и процјену достигнутог нивоа сигурности;
 - е) Записи о сигурности (*Safety Records*) су skup informacija o jednom sigurnosnom događaju или nizu sigurnosnih događaja које се прикупљају и чувају у којима се демонстрира ефикасност успостављеног система управљања сигурности летенија;
 - ф) Циљ сигурности (*Safety Objective*) је квалитативан или квантитативан iskaz који одређује максимално очекивану učestalost или vjerovatnoću појављивања неке опасности;
 - г) Сигурност (*Safety*) означава стање у коме су ризици повезани са зракопловним активностима а који се односе на, или су директна подршка извођењу операција на зракоплову, smanjeni i kontrolirani до прихватљивог нивоа;

- h) Ciljne vrijednosti nivoa sigurnosti (*Safety Performance Targets*) su planirani ili namijenjeni cilj za pokazatelj(e) dostignutog nivoa sigurnosti tokom određenog perioda;
- i) Odgovorni rukovoditelj (*Accountable Executive*) je lice koje ima sveobuhvatnu odgovornost za efikasno sprovođenje SMS zrakoplovnog subjekta;
- j) Državni program sigurnosti (*State Safety Programme*) je integrirani skup propisa i aktivnosti čiji je cilj poboljšanje sigurnosti;
- k) Odgovorno lice za sigurnost (*Safety Manager*) je lice koje je zaduženo za razvoj i primjenu efikasnog SMS;
- l) Ozbiljnost rizika (*Risk Severity*) je moguća posljedica neželjenog događaja ili stanja, izražena u odnosu na najgoru predviđenu situaciju;
- m) Opasnost (*Hazard*) je svako stanje, događaj ili okolnost koji mogu dovesti do udesa;
- n) Prihvatljiv nivo sigurnosti (*Acceptable Level of Safety*) je minimalni nivo sigurnosti koji uspostavlja država, a omogućava mjerenje ostvarenog ili dostignutog nivo sigurnosti zrakoplovnog subjekta i njegovog sistema upravljanja sigurnosti;
- o) Procjena rizika (*Risk Assessment*) je procjena kojom se utvrđuje da li se ostvaren ili uočen rizik može tolerirati;
- p) Pružatelj usluga (*Service provider*) je bilo koja organizacija koja pruža zrakoplovne usluge i obuhvata odobrene/ovlaštene organizacije za obuku zrakoplovnog osoblja, operatore zrakoplova koji obavljaju međunarodni komercijalni zračni transport, odobrene/ovlaštene organizacije za održavanje, organizacije odgovorne za projektovanje tipova i/ili izradu zrakoplova, pružatelje usluga u zračnom prometu, operatore certificiranih aerodroma za međunarodni zračni prijevoz (zavisno od slučaja) i operatore generalne avijacije koji obavljaju međunarodne zrakoplovne operacije sa velikim ili turbomlaznim zrakoplovima, a koje su izložene sigurnosnim rizicima tokom pružanja svojih usluga;
- r) Rizik po sigurnost (*Safety Risk*) je prognozirana vjerovatnoća i ozbiljnost posljedica ili ishoda potencijalne opasnosti;
- s) Sistem upravljanja sigurnosti (*Safety Management System - SMS*) obuhvata sistematski pristup upravljanju sigurnosti zračne plovidbe, uključujući neophodnu organizacijsku strukturu, odgovornosti, politike i procedure;
- t) Vjerovatnoća rizika (*Risk Probability*) je vjerovatnoća da će se neki neželjeni događaj ili stanje dogoditi;
- u) Kompleksne organizacije (odobrene organizacije za obuku zrakoplovnog osoblja, u skladu sa zahtjevima FCL, i komercijalni zračni operateri):
- su organizacije koje imaju 20 ili više zaposlenih;
 - su organizacije koje imaju manje od 20 zaposlenih ako:
 - sprovode obuku/operacije sa različitim tipovima zrakoplova,
 - sprovode obuku/operacije u posebnim okolnostima ili ambijentu (npr: planinsko područje, na moru u blizini obale - offshore),
 - sprovode obuku/operacije koja zahtijeva posebno odobrenje (performance base navigation - PBN, low visibility operation - LVO, extended range operations with two engine aeroplanes - ETOPS, helicopters hoist operation - HHO, helicopter emergency medical service - HEMS, night vision imaging system - NVIS, dangerous goods - DG);
- v) Nekompleksne organizacije su one odobrene organizacije za obuku zrakoplovnog osoblja, u skladu sa zahtjevima FCL, koji obavljaju obuku za sticanje dozvole LAPL, PPL, SPL i BPL i pridruženih ovlaštenja i certifikata i medicinski zrakoplovni centri (Aero Medical Centres - AeMCs).

Član 3.

(Oblast primjene)

- (1) Pružatelji usluga, u zavisnosti od veličine i kompleksnosti organizacije i prirode pružanja usluga, koji su u obavezi da implementiraju SMS, su sljedeći:
 - a) Odobrene kompleksne organizacije za obuku zrakoplovnog osoblja, koji su u toku obavljanja svoje djelatnosti izloženi sigurnosnim rizicima;
 - b) Zračni operateri sa zrakoplovima koji su odobreni/ovlašteni za obavljanje međunarodnog komercijalnog zračnog prometa;
 - c) Odobrene organizacije za održavanje zrakoplova i odobrene organizacije za kontinualnu plovidbenost zračnim operaterima koji obavljaju operacije u međunarodnom komercijalnom zračnom prometu;
 - d) Organizacije za projektovanje i proizvodnju zrakoplova;
 - e) Pružatelji usluga u zračnom prometu koji su određeni od strane države;
 - f) Operateri odobrenih aerodroma sa kojih se obavlja međunarodni komercijalni zračni promet.
- (2) Međunarodni operateri generalne avijacije, koji svoje operacije izvode sa velikim ili *turbojet* avionima, su u obavezi implementirati SMS koji je srazmjern veličini i kompleksnosti operacija. U ovim organizacijama SMS treba da minimalno uključuje proces identifikacije hazarda i sa njima povezanih rizika, kao i procese razvoja i implementacije korektivnih akcija da se održi prihvatljivi nivo sigurnosti zračne plovidbe i pružanje monitoringa i procjenu odgovarajućih sigurnosnih aktivnosti.
- (3) Nekompleksne organizacije, navedene u članu 2. stav (2) tačka u) i organizacije koje imaju manje od 20 zaposlenih a koje ne obavljaju poslove ili aktivnosti koje su navedne u članu 2. stav (2) tačka t), nisu u obavezi implementirati SMS.

II. OSNOVNE KOMPONENTE I ELEMENTI SMS

Član 4.

(Osnovne komponente i elementi SMS)

- (1) Sistem upravljanja sigurnosti mora da sadrži sljedeće osnovne komponente i elemente:
 - a) Politika i ciljevi sigurnosti:
 - Opredjeljenost i odgovornost rukovodstva,
 - Krajnja odgovornost za sigurnost,
 - Imenovanje ključnog osoblja za sigurnost,
 - Koordinacija planiranja postupaka u slučaju opasnosti,
 - SMS dokumentacija;
 - b) Upravljanje rizicima:
 - Identifikacija opasnosti,
 - Procjena, analiza i ublažavanje rizika;
 - c) Sigurnosne garancije:
 - Praćenje i mjerenje dostignutog nivoa sigurnosti,
 - Upravljanje promjenama,
 - Kontinuirano unaprjeđenje SMS;
 - d) Promocija sigurnosti:
 - Obuka osoblja,

- Komunikacija u vezi sigurnosti.

Član 5.

(Opredjeljenost i odgovornost rukovodstva)

- (1) Pružatelj usluga mora definirati politiku sigurnosti i ciljeve sigurnosti organizacije, u skladu sa nacionalnim propisima, međunarodnim standardima i najboljom praksom u zrakoplovnoj industriji.
- (2) Politika sigurnosti označava opredjeljenost organizacije za unaprjeđenje sigurnosti i mora uključiti jasnu izjavu o obezbjeđenju neophodnih ljudskih i finansijskih sredstava za implementaciju politike.
- (3) Politika sigurnosti mora da bude potpisana od strane odgovornog rukovoditelja organizacije, da uključuje odgovornost rukovoditelja i zaposlenih u organizaciji u pogledu dostignutog nivoa sigurnosti SMS i da bude predstavljena zaposlenim u organizaciji sa jasnim dokazom o upoznavanju zaposlenih o istoj.
- (4) Politika sigurnosti treba da podstiče zaposlene na izvještavanje o događajima koji ugrožavaju sigurnost i uvjete pod kojima se disciplinske mjere neće primjenjivati prema zaposlenima koji prijavljuju opasnosti i izvještavaju o događajima.
- (5) Politiku sigurnosti je potrebno periodično analizirati i ažurirati kako bi ostala relevantna i odgovarajuća za organizaciju.

Član 6.

(Krajnja odgovornost za sigurnost)

- (1) Krajnju odgovornost i nadležnosti za implementaciju i unaprjeđenje SMS ima odgovorni rukovoditelj (rukovoditelj organizacije).
- (2) Pružatelj usluga mora identificirati odgovornosti svih članova rukovodnog osoblja i ostalih zaposlenika po pitanju sigurnosti. Odgovornosti za sigurnost i njihova ovlaštenja moraju biti dokumentirana i predstavljena cijeloj organizaciji.
- (3) Pružatelj usluga mora definirati nivo rukovoditelja sa ovlaštenjem da donosi odluke u vezi prihvatljivosti rizika.

Član 7.

(Imenovanje ključnog osoblja za sigurnost)

- (1) Pružatelj usluga mora imenovati odgovornu osobu za sigurnost (*Safety Expert ili Safety Manager, i sl*), kojoj će primarni zadatak biti poslovi uspostavljanja, razvoja, koordinacije, administracije i unaprjeđenja SMS. O tom imenovanju pružatelj usluga mora da obavijesti BHDCA.
- (2) Odgovorna osoba za sigurnost će označavati kontakt osobu za oblast upravljanja sigurnosti i mora biti imenovana od strane odgovornog rukovoditelja kako bi joj se dodijelio neophodni nivo ovlaštenja za postupanja po pitanjima sigurnosti.
- (3) Krajnja odgovornost za SMS je na odgovornom rukovoditelju, a ne na odgovornoj osobi za sigurnost.

Član 8.

(Koordinacija planiranja postupaka u slučaju opasnosti)

- (1) Pružatelj usluga mora uspostaviti plan postupanja u vanrednim situacijama (Emergency Response Planing - ERP) u kojem će se definirati odgovornosti i radnje u slučaju vanrednih situacija.
- (2) Postupci u slučaju opasnosti treba da obezbijede uređen i efikasan prelaz iz normalnih operacija u operacije u slučaju opasnosti i povratak u normalan rad što je prije moguće.
- (3) Planovi pružatelja usluga, u zavisnosti od veličine, aktivnosti i kompleksnosti organizacije, moraju da budu kompatibilni a njihova koordinacija treba da bude opisana u SMS uputstvu.

(4) Ako je zrakoplovni subjekat predmet planova za vanredne situacije drugih zrakoplovnih subjekata, on mora da se pridržava tih planova i da se u svom planu za vanredne situacije poziva na njih.

(5) Plan za vanredne situacije mora da sadrži i liste provjere i informacije o imenima i brojevima telefona lica koje treba kontaktirati i mora da bude redovno pregledan, provjeravan i neprestano dostupan licima odgovornim za postupanje po planu.

Član 9.

(SMS dokumentacija)

- (1) Pružatelj usluga mora da razvije i održava SMS dokumentaciju koja obuhvata:
 - a) Priručnik o upravljanju sigurnosti,
 - b) Zapise sistema upravljanja sigurnosti;
- (2) Priručnik o upravljanju sigurnosti sadrži sljedeće elemente:
 - a) Kontrola dokumenta,
 - b) Regulatorni zahtjevi u vezi SMS,
 - c) Obim i integriranje sistema upravljanja sigurnosti,
 - d) Politika sigurnosti i ciljevi sigurnosti,
 - e) Odgovornost za sigurnost i ključno osoblje,
 - f) Obavezno, dobrovoljno i povjerljivo izvještavanje o sigurnosti i korektivne radnje,
 - g) Identificiranje opasnosti i procjena rizika,
 - h) Praćenje i mjerenje nivoa sigurnosti,
 - i) Istrage događaja koji utiču na sigurnost i korektivne radnje,
 - j) Obuka i komunikacija o sigurnosti,
 - k) Stalno unaprjeđenje i revizija SMS,
 - l) Upravljanje evidencijom o SMS,
 - m) Upravljanje promjenama,
 - n) Plan postupanja u hitnim i vanrednim situacijama (Emergency Response Planing - ERP).
- (3) Ukoliko je određeni element SMS priručnika opisan u drugom dokumentu, element ne mora biti sastavni dio priručnika ali se mora uspostaviti veza sa tim dokumentom.
- (4) Priručnik SMS mora biti dostupan, u štampanom ili elektronskom obliku, svim odgovornim i rukovodećim licima, kao i svim organizacionim jedinicama pružatelja usluga.
- (5) Zapisi SMS obuhvataju:
 - a) Registar izvještaja o događajima, njihova analiza, procjena rizika, korektivne akcije i provjere učinkovitosti korektivnih akcija;
 - b) Mjerenje i pokazatelji dostignutog nivoa sigurnosti;
 - c) Zapisi procjene sigurnosti;
 - d) SMS interni nadzori;
 - e) Evidencije osoblja za SMS i zapisi sa obuka;
 - f) Zapisi sa sastanaka Savjeta za sigurnost zračne plovidbe;
 - g) Plan implementacije SMS (tokom procesa implementacije).

Član 10.

(Upravljanje rizicima po sigurnost)

- (1) Pružatelj usluga je obavezan uspostaviti sistem upravljanja rizicima po sigurnost.
- (2) Pružatelj usluga je dužan da uspostavi i održava postupke za prikupljanje i obradu podataka o sigurnosti koji omogućavaju uočavanje opasnosti, analiziranje opasnosti, procjenu rizika i sprovođenje odgovarajućih mjera za smanjenje rizika.
- (3) Prikupljanje podataka o sigurnosti mora da obuhvati obavezno, dobrovoljno i povjerljivo izvještavanje o događajima.

Član 11.

(Identifikacija opasnosti)

- (1) Pružatelj usluga mora uspostaviti i održavati formalni proces za identifikaciju, zapisivanje, obradu i pružanje povratnih informacija o opasnostima u sprovođenju operacija.
- (2) Identifikacija opasnosti može da bude otkrivena uz pomoć reaktivnih, proaktivnih i prediktivnih metoda, kao i izvještajima zaposlenih.

Član 12.

(Procjena i umanjenje rizika po sigurnost)

- (1) Pružatelj usluga mora uspostaviti i održavati proces koji obezbjeđuje analizu, procjenu i kontrolu rizika po sigurnost koji su u vezi sa identifikacijom opasnosti.
- (2) Procjena rizika po sigurnost mora da bude izvršena u pogledu vjerovatnoće i ozbiljnosti, kao i procjena u pogledu prihvatljivosti rizika.
- (3) Pružatelj usluga mora definirati nivoe rukovodstva koji imaju ovlaštenje za donošenje odluka o prihvatljivosti rizika.
- (4) Za neprihvatljive rizike pružatelj usluga je dužan da uspostavi i održava mjere za umanjenje rizika po sigurnost.
- (5) Za podnošljive i prihvatljive rizike pružatelj usluga je dužan kontrolirati i preispitivati mjere za ublažavanje rizika.

Član 13.

(Sigurnosne garancije)

Cilj sigurnosnih garancija jeste prikupljanje tačnih i kompletnih informacija o nivou usklađenosti sa regulatornim zahtjevima, dokumentiranje ovih informacija i preduzimanje akcija koje će obezbijediti usaglašenost sa propisima.

Član 14.

(Praćenje i mjerenje dostignutog nivoa sigurnosti)

- (1) Pružatelj usluga mora razviti, uspostaviti i održavati načine za provjeru dostignutog nivoa sigurnosti organizacije u odnosu na ciljeve i politiku sigurnosti, i utvrditi efektivnost metode kontrole rizika po sigurnost.
- (2) Proces praćenja i mjerenja dostignutog nivoa sigurnosti bi trebao uključiti:
 - a) Izvještavanje o događajima i interne istrage događaja,
 - b) Procjena stanja sigurnosti i praćenje trenda,
 - c) Analize o sigurnosti.
- (3) Dostignuti nivo sigurnosti pružatelj usluga utvrđuje u skladu sa indikatorima i ciljevima dostignutog nivoa sigurnosti.

Član 15.

(Upravljanje promjenama)

- (1) Pružatelj usluga mora razviti, uspostaviti i održavati formalni proces za upravljanje promjenama. Proces mora da:
 - a) Identificira promjene unutar pružatelja usluga koje mogu uticati na nivo rizika po sigurnost u vezi sa uspostavljenim procesima i uslugama i upravljanje rizicima koji mogu nastati od tih promjena;
 - b) Definira dogovore oko osiguranja dostignutog nivoa sigurnosti prije implementacije promjena;
 - c) Eliminira ili modificira metode kontrole rizika koji više nisu potrebni zbog promjena u operativnom okruženju.

Član 16.

(Kontinuirano unaprjeđenje SMS)

- (1) Pružatelj usluga mora razviti, uspostaviti i održavati formalni proces za identifikaciju uzroka zbog kojih su dostignuti nivoi sigurnosti ispod definiranih standarda,

određivanje posljedica takvih dostignutih nivoa na operacije i eliminaciju tih uzroka.

- (2) Kontinuirano unaprjeđenje SMS-a pružatelja usluga treba da uključuje:
 - a) Proaktivnu i reaktivnu evaluaciju opreme, dokumentacije i procedura, putem nadzora i istraga, u cilju utvrđivanja efektivnosti strategije kontrole i ublažavanja rizika,
 - b) Proaktivnu evaluaciju individualnih performansi zaposlenih kako bi se utvrdilo sprovođenje njihovih odgovornosti za sigurnost.

Član 17.

(Promocija sigurnosti)

Pružatelj usluga treba razviti, uspostaviti i održavati obuke iz sigurnosti i aktivnosti na komunikaciji kako bi se stvorilo okruženje gdje bi sigurnosni ciljevi u organizaciji bili primjenjivani.

Član 18.

(Obuke i edukacija iz sigurnosti)

- (1) Pružatelj usluga je dužan da razvije i održava program obuke iz sigurnosti koji osigurava da osoblje bude obučeno i kompetentno za obavljanje svojih dužnosti u sistemu upravljanja sigurnosti.
- (2) Odgovorni rukovoditelj je dužan da završi obuku koja se odnosi na: značaj sigurnosti, politiku sigurnosti i ciljne vrijednosti nivoa sigurnosti, uloge i odgovornosti u sistemu upravljanja sigurnosti, standarde sistema upravljanja sigurnosti i sigurnosne garancije.
- (3) Pojedinačni program obuka iz sigurnosti treba da bude u skladu sa zaduženjima koje zaposleni ima u sistemu upravljanja sigurnosti.

Član 19.

(Sigurnosna komunikacija)

- (1) Pružatelj usluga mora razviti, uspostaviti i održavati formalni način komunikacije o pitanjima sigurnosti kojim se obezbjeđuje da je svo osoblje u potpunosti upoznato o sistemu upravljanja sigurnosti kojim pružatelj usluga prikuplja važne informacije o sigurnosti i objašnjava zbog čega su preduzete određene aktivnosti iz područja sigurnosti, kao i zbog čega su donešene ili izmjenjene procedure o sigurnosti.
- (2) Komunikacija o sigurnosti označava osnov za razvoj i održavanje pozitivne sigurnosne kulture.
- (3) Formalni načini komunikacije, između ostalog, mogu biti:
 - a) Politika sigurnosti i procedure,
 - b) Bilteni,
 - c) Izvještaji o sigurnosti,
 - d) Internet prezentacije i sl.

III. ROKOVI ZA IMPLEMENTACIJU SMS

Član 20.

(Rokovi za implementaciju SMS)

- (1) Pružatelji usluga iz člana 3. tačke a), b), e) i f) dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog pravilnika dostaviti BHDCA plan implementacije SMS, a u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika uspostaviti efektivan SMS u svojoj organizaciji.
- (2) Pružatelji usluga iz člana 3. tačke c) i d) dužni su do 30. juna 2017. godine dostaviti BHDCA plan implementacije SMS, a do 31.12.2018. godine uspostaviti efektivan SMS u svojoj organizaciji.
- (3) BHDCA će sprovesti provjeru implementacije SMS (stručni nadzor) kod pružatelja usluga iz člana 3. ovog pravilnika koji se deklariraju da su implementirali SMS u

svojoj organizaciji ili su bili u obavezi implementirati isti u skladu sa važećim propisima.

Član 21.

(SMS za nove pružatelje usluga)

- (1) Pružatelji usluga koji namjeravaju da započnu djelatnost, a pripadaju organizacijama iz člana 3. tačke a), b), e) i f), dužni su najkasnije 90 dana prije dana namjeravanog započinjanja djelatnosti dostaviti BHDCA plan implementacije SMS.
- (2) Pružatelji usluga iz stava (1) ovoga člana dužni su da uspostave efektivan SMS u roku od 12 mjeseci od dana izdavanja uvjerenja (potvrde, certifikata, dozvole, odobrenja i sl.) za obavljanje svoje djelatnosti.
- (3) Pružatelji usluga koji namjeravaju da započnu djelatnost nakon 30. septembra 2017. godine, a pripadaju organizacijama iz člana 3. tačke c) i d), dužni su najkasnije 90 dana prije dana namjeravanog započinjanja djelatnosti dostaviti BHDCA plan implementacije SMS.
- (4) Pružatelji usluga iz stava (3) ovoga člana dužni su da uspostave efektivan SMS u roku od 18 mjeseci od dana izdavanja uvjerenja (potvrde, certifikata, dozvole, odobrenja i sl.) za obavljanje svoje djelatnosti.

IV. PRIJELAZNE ODREDBE

Član 22.

(Prihvatljiv način udovoljavanja zahtjevu)

Do donošenja uputstava o prihvatljivom načinu udovoljavanja zahtjevu iz ovog pravilnika, kao prihvatljiv način udovoljavanja zahtjeva iz ovog pravilnika, prilikom implementacije SMS u organizacijama iz člana 3. ovog pravilnika i sprovođenja nadzora od strane BHDCA, koristiće se zadnje važeće izdanje ICAO Doc 9859 Safety Management Manual (SMM).

V. STUPANJE NA SNAGU

Član 23.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-282-1/15

26. marta 2015. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Dorđe Ratkovića, s. r.

232

Temeljem članka 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), članka 14. stavak (1) i članka 42. Zakona o zrakoplovstvu ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O STRUČNOM OSPOBLJAVANJU, POTVRDAMA I ODOBRENJIMA STRUČNOG OSOBLJA KOJE OBAVLJA POSLOVE OD ZNAČAJA ZA SIGURNOST ZRAČNOG PROMETA NA AERODROMU

Članak 1.

U članku 2. tačka h) briše se u dijelu koji glasi:

- h) "koji izrađuje Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BHDCA)", ostali dio teksta ostaje isti.

Članak 2.

- (1) U članku 7. stavak (4) mijenja se i glasi:
- (4) Osposobljavanje na radnom mjestu vršit će se pod nadzorom supervizora.

- (2) U članku 7. stavak (6) iza riječi "teoretski" dodaju se riječi ("pismeno ili usmeno").

Članak 3.

U članku 8. stavak (2), riječ "BHDCA" se mijenja u "Operator".

Članak 4.

U članku 15. dodaje se tačka d) koja glasi:

- d) Instruktor iz domena sigurnosti aerodroma.

Članak 5.

U članku 19. tačka a) mijenja se i glasi:

- a) "VSS ili dodiplomski studij (1 ciklus - 180 ECTS)".

Članak 6.

- (1) U članku 29. tačka a) mijenja se i glasi:
 - a) najmanje VSS ili dodiplomski studij (1 ciklus - 180 ECTS) društvenog ili tehničkog smjera.
- (2) U članku 29. u tački b) iza riječi obučenosti dodaju se riječi: "za prihvat i otpremu putnika".
- (3) U članku 29. dodaje se nova tačka f) koja glasi:
 - f) najmanje 2 godine kao predavač u Centru za obuku zrakoplovnog stručnog osoblja na aerodromu.

Članak 7.

U članku 30. stavak (2), pod tačkom a) iza riječi meteorologije dodaju se riječi:

"i sustava kontrole letenja" a tačka pod f) se briše.

Članak 8.

- (1) U članku 31. stavak (2) pod tačkom a) u nastavku teksta iza riječi "zrakoplova" dodaju se riječi: "koja uključuje poznavanje signalizacije rukama u slučaju opasnosti".
- (2) U članku 31. stavak (3) pod tačkom a) u nastavku teksta iza riječi "signalizacija" dodati sljedeće: "i signalizacija u slučaju opasnosti".

Članak 9.

U članku 33. stavak (1) briše se tačka a).

Članak 10.

U članku 34. u stavku (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

- (4) "Poslije prekida u radu dužeg od godinu dana (ne/plaćeno odsustvo, prekid radnog odnosa) potvrda o obučenosti se suspendira, te su kandidati obvezni ponovno pristupiti polaganju svih ispita neophodnih za stjecanje potvrde o obučenosti".

Članak 11.

U članku 37. dodaje se stavak (2) koji glasi:

- (2) U cilju kvalitetnog sprovođenja osposobljavanja na radnom mjestu, zaposleni u vatrogasno-spasilačkoj službi moraju najmanje jednom u godini učestvovati u spašavanju nesrećenih (lutke) iz makete zrakoplova koju je zahvatio požar, a jednom u tri godine učestvovati u gašenju požara gdje je gorivo pod tlakom na maketi zrakoplova.

Članak 12.

U članku 38. stavak (3), iza tačke e) dodati i tačku i).

Članak 13.

U članku 39. stavak (3), iza riječi "ovoga članka" dodaje se: "i predmet Poznavanje područja aerodroma i kodiranih karata".

Članak 14.

- (1) U članku 40. stavak (2), iza riječi "ovoga članka" dodaje se: "i predmet Poznavanje područja aerodroma i kodiranih karata".
- (2) U članku 40. dodaje se novi stavak (3) koji glasi: